

Życiorys Kornela Makuszyńskiego

Kornel Makuszyński (ur. 8 stycznia 1884 w Stryju, zm. 31 lipca 1953 w Zakopanem) – polski prozaik, poeta, felietonista, krytyk teatralny i publicysta. Członek Polskiej Akademii Literatury.

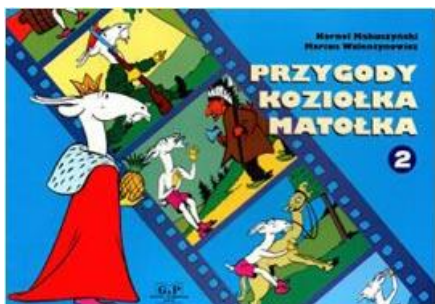
Syn Julii i Edwarda Makuszyńskiego, pułkownika wojsk austriackich. Uczęszczał do IV Gimnazjum im. Jana Długosza we Lwowie. Wynajmował skromną kwaterę u lwowskiego asenizatora i hycła Siegła na Kleparowie. W wieku 14 lat zaczął pisać wiersze. Ich pierwszym recenzentem w cukierni na Skarbkowskiej 11 był Leopold Staff. Pierwsze wiersze opublikował w lwowskim dzienniku Słowo Polskie mając 16 lat. Od 1904 był członkiem redakcji tego dziennika, zajmując się recenzjami teatralnymi.

Ukończył Wydział Filologiczny Uniwersytetu Lwowskiego, studiował w Paryżu. W połowie 1915, podobnie jak Leopold Staff, a także tysiące innych mieszkańców okupowanego przez Rosjan Lwowa, został ewakuowany w głąb rosyjskiego cesarstwa. Zupełnie przypadkowo zatrzymał się w Kijowie, gdzie żyło wielu Polaków. Został tam prezesem miejscowego Związku Literatów i Dziennikarzy Polskich oraz kierownikiem literackim kijowskiego Teatru Polskiego. Do Polski wrócił po zakończeniu wojny w 1918, lecz podobnie jak Staff - nie do Lwowa, lecz do Warszawy. Za swoją twórczość otrzymał członkostwo Polskiej Akademii Literatury, państwową nagrodę literacką (1926), nagrodę PAL "Złoty Wawrzyn" i honorowe obywatelstwo Zakopanego (mieszkał tam od 1945).

Został pochowany na Cmentarzu Zasłużonych na Pęksowym Brzyzku w Zakopanem. W Zakopanem znajduje się też jego muzeum. Tam również odbywa się turniej brydża jego imienia.

Twórczość Kornela Makuszyńskiego

Makuszyński większość swojej twórczości pisarskiej poświęcił najmłodszym, jego praca literacka i działalność była walką o uśmiech dziecka. W swoich czytelnikach wyrabiał poczucie humoru i zachęcał do zastanowienia się nad wartością etyczną czynów ludzkich. Zaciekawiał, bawił, ale i uczył, przemycając w swych książkach problemy wychowawcze i wartości patriotyczne.

"Należy do najpoczytniejszych pisarzy polskich i najświetniejszych humorystów w literaturze polskiej; twórczość jego jest wyrazem optymistycznej pogody ducha" - czytamy w "Wielkiej Ilustrowanej Encyklopedii Powszechnej" Wydawnictwa Gutenberga. I faktycznie taką wymowę mają jego wspaniałe książki dla dzieci i młodzieży, w których radość życia przeplata się z bezinteresowną postawą i wiarą w ludzką dobroć. Był klasykiem humoreski i dowcipnego felietonu. Jego twórczość dla dzieci i dorosłych przepojona jest ogromnym ciepłem i zrozumieniem dla drugiego człowieka. Na kartach swoich powieści ukazuje bohaterów, którzy kierując się w życiu współczuciem dla pokrzywdzonych, jak również wiarą w trwałe związki przyjaźni, zawsze wierni są zasadom moralnym i przekonaniu, że w każdym ludzkim sercu mieści się wiele dobra.

Książki Makuszyńskiego były wielokrotnie wznawiane i cieszyły się wciąż niesłabnącą poczytnością. Debiutował w 1908 r. tomem wierszy "Połów gwiazd" i humoreskami "Rzeczy wesołe" (1909), następnie opublikował kilka tomów wierszy, zbiory recenzji teatralnych i felietonów, wspomnień, m.in. "Dusze z papieru" (t. 1-2 w 1911 r.), "Awantury arabskie" (1913), "Bezgrzeszne lata" (1925), "Kartki z kalendarza" (1939). Trzeba jednak śmiało powiedzieć, że nieśmiertelność pisarską zawdzięcza przede wszystkim książkom adresowanym do dzieci. W "Kartkach z kalendarza" powie: "Dziecko, zaczek utrapiony, jest czytelnikiem, jakiego nie ma drugiego". Ze świetnej znajomości dziecięcej psychiki rodzą się największe i najsłynniejsze dzieła Makuszyńskiego, tj. "O dwóch takich, co ukradli księżyc" (1928), "Przyjaciel wesołego diabła" (1930), "Panna z mokrą głową" (1933), "Wyprawa pod psem" (1936), "Awantura o Basię" (1937), "Szatan z siódmej klasy" (1937) czy "Szaleństwa panny Ewy" (1957). Dla najmłodszych dzieci

napisał cykl historyjek słowno-obrazkowych o przygodach Koziołka Matołka (1933-1934) i małpki Fiki Miki (1935-1938), a także osnutych wokół polskich legend: "O wawelskim smoku" (1937), "Wanda leży w naszej ziemi" (1938), "Za króla Piasta Polska wyrasta" (wydanie pośmiertne 1985). Książki te miały wiele wznowień i tłumaczeń na języki obce. W nich zawarł on elementarne wartości etyczne, ucząc, jak należy kochać drugiego człowieka i dostrzegać w świecie dobro. Utwory Kornela Makuszyńskiego są dziełami o nieprzemijających walorach dydaktycznych. Na jego książkach - zawsze pełnych słońca i miłości - wychowują się kolejne pokolenia Polaków, niekoniecznie tylko te najmłodsze. Dzieje się tak, ponieważ przepojone są one najszlachetniejszymi wartościami i mądrą filozofią zgody na otaczający nas świat.

Słynne cytaty Kornela Makuszyńskiego

„Dałem Wam największy skarb - Uśmiech”.

„Każda książka jest żywym stworzeniem.

Każda ma duszę i każda ma serce”

„Szatan z siódmej klasy”

„Ponieważ Pan Bóg sam nie może być wszędzie,
dlatego stworzył matkę”

„List z tamtego świata”

„Książka jest to mędrzec
łagodny i pełen słodyczy;
puste życie napełnia światłem, a puste serca wzruszeniem;
a trudowi ujmuje ciężaru,
a w martwość domu wprowadza życie,
a życiu nadaje sens”.

„Człowiek wędnie bez dobrej książki
i bez słonecznej jej iluzji,
bez przeczystej jej poezji
i bez śpiewu jej serca,
jak wędnie kwiat bez słońca”.

„Mądrym być to wielka sztuka, ale dobrym jeszcze większa”.

„Nie ma na świecie ludzi złych, są tylko nieszczęśliwi”.

„Trzeba kochać i człowieka, i górę, i kamień, i słońce”.

„I choćbyś miał w duszy tysiąc zgryzot, a w sercu morze łez,
znajdź jednak na jego dnie uśmiech”.

„Miłość mnoży miłość”.

„Droga ku szczytom jest celem człowieka”.

„Piękno jest wieczne, piękno umrzeć nie może. I po nas zostanie
to tylko na wieczne czasy, co duch pięknego, a myśl nasza
wspaniałego dokona”.

„Każdy w życiu ma dwie matki: tę rodzoną i matkę szkołę”.

„Książka to mędrzec łagodny i pełen słodczy, który puste życie
napelnia światłem, a puste serca wzruszeniem. (...) Książka
wszystko potrafi”.

„Nie byłoby radości bez smutku”.

„Pierwsze westchnienie miłości to ostatnie westchnienie rozumu”.

„Stracony jest każdy dzień bez uśmiechu”.

„Jeśli kobieta cię zdradzi, zawsze mieć będzie żal do ciebie,
że z twego powodu nie mogła uczynić tego wcześniej”.

„Jeśli na twoje pytanie kobieta odpowiada – nie wierz jej, jeśli jednak
milczy – nie wierz jej tym bardziej”.

„Książka jest żywym stworzeniem, każda ma duszę, każda ma serce”.

„Gdzie nie ma książki, tam w życiu człowieka czyni się zła pustka,
której niczym wypełnić nie można”.

„Dom, w którym jest książka, jest przybytkiem słońca, a dom,
w którym jej nie ma – to czarny kryminał”.

„Gdy dziecku dajesz książkę, zbroisz jego serce,
a duszy jak ptakowi światło przynosisz skrzydła”.

„Książka naucza serce dobroci i miłości, naucza świętości, cierpienia i pogody bólu”.

„Nauczanie jest nie tylko pracą, jedną z najcięższych, jest to przy tym sztuka wzniosła
i twórcza, bo ma za zadanie stworzenie człowieka pełnego, doskonałego człowieka”.

Krytyka nazwała Makuszyńskiego autorem „*uśmiechniętych książek*”, „*Słonecznym Panem*”
i pisarzem, który ma „*słońce w herbie*”.